

כהנ י"ג ס"ה ול"ך אפשר שנהנ שנהנ
ואכל חו"ן השל"ה בקי דכהנ ע"י שם
והשנה קולמוס דכה"ג לא מחשב מלאכה
ומפרש מעכ"ה משום שהוא צלופן סגולתי
לא ע"י טבע ע"כ תו"ד מעכ"ה,

מכאן שכלל ע"כ ב"ב ב"ב
דכאן כה"ל סגולתי
וא"כ (ההרבה)

אמר רבי חלו"ב (יב) שלש עשרה ספרי תורות כתב בזה באותו היום שיצא מן
העולם אחר כל שבת ושבת ואחד שהיה מונח בארון שאם יבקשו ישראל לזי"ף סתורה
לא היו יכולין.

ג"ל ע"ה ספ"ס ס"א"ן ז'
(14)

קורח משה ויקרא (19) צ"ל ע"כ ס"א"ן ז'

ששת ימים העסק מלאכה וזיוס השביעי יהי לכם
קדש שנת שנתון לכה כל העושה צו מלאכה
יומא לא חזערו אש צכל מושבותיכם זיוס השנה. הרא"ש
פרק ע"ט [ס"י י"ג] הקשה אי ס"ד משכ רבינו ע"כ מה
בשנה א"ך כהנ י"ג ס"ה צלוחו היום, ועמ"ש בספר פשרה
מאמרות, ומשמע מהאחרונים שכתבו מעלמם ע"י השנה
וכדומה ע"כ הותר בשנת.

מנצח ע"כ ס"א"ן ז'
(20)

עוד סיפור שהשי"ך היה יודע שם הכותב הוא היה מרבו והקולמס כתב
מאליו ומשו"ה כתב כמה ספרים. וכ"ז שפ"ן מנאונים קשם אכרי אבת. וכהנ"ז
שסעתי שהשי"ך ה"ל שם המציאה למצוא חק"ה הבקיות *.

א"ך ספ"ס ס"א"ן ז'
(21)

ועוד רגע אדבר, כי שמות הקודש הם פעולות
אמתיות ממה שראיתי בעיני מאיש מופת
מורי כהן צדק וצ"ל, ומה שחז"ל עסקו בסי יצירה
וברא גברא [סנהדרין ס"ה ע"ב]. ואמרו ישע"י אמר
שם ובלע בארזא [יבמות מ"ט ע"ב], ואחחופל כתב
שם וקפ"א תהומא [סוכה נ"ג ע"ב ע"ש] הוא שם
מילואו של שם אל, משה רבינו ע"ה הרג למצרי
בשם המפורש, וב"כ י"ד ע"א אמרו ר' אמי כתב
ת' ס"ת ואמר להו דלמא תורה צוה לנו משה כתב,
היה קשה לי הלא מרע"ה כתב י"ב ס"ת ביום א' א.
ואי רב גובריה בזריות, מ"מ כיון שהוא בטבע
המציאות, אפשר שהוא כתב כל שנותיו ת' ס"ת,
ואם מרע"ה על ידי השבעה כתב, אם כן אפשר
א"כ גם רב אמי ידע זה השם. ואמרתי, היינו דקאמר
הש"ס רב אמי לא כתב אלא השם היוצא מר"ת
תורה ציוה לנו משה הוא כתב, דהיינו גמטריא קס"ח
כידוע:

לכך צ"ל מנצח ע"כ ס"א"ן ז'
(22) כה"ל ס"א"ן ז'

שלא ראה ספר אלימה שלו אינו יכול לדעת כמה רב חיליה בחכמה, שכלל
יותר במעיין אחד של הספר והוא שחלק ל"ב מעיינות וע' תמרים, יותר
מכל מה שכתב בספר הפרדים ובהרבה משאר תבוריו אשר נרפסו, ואמר
שבדבריה היה לו שם הכותב, כי אי"א דרך הטבע לכתוב כ"כ חיבורים
נפלאים, ספר אלימה וספר אור יקר על ההדר והתיקונים רעיא מהמנא
ספר יצירה, שהם גדולים כמו הגמ', ופירוש מדרש רבא, ופירוש על התורה
על דרך הפשט הדבורים דברים נפלאים שהם כמו ספר עקדת יצחק בכמות,
ופירוש כל התפלות הן מכל השנה הן מכל המועדים וכוונת השלוחן
האכילה, ופרושי המלך והמלכה, ושאר הדבה ספרים אשר לא ידעתי חל"ב

י' הני מילי דקדשי ואכלי מעיקרא. משמע הכא שהיו רגילין לאכול בשנת סמוך
לחשיכה והאדלנא י"ז שנהרין שלא לקטע סעודה בן מנחה למערב בשנת.
[ו] וגם רבינו מס' כעס על רבינו משה שהנהיג לאכול בן מנחה למערב בשנת
משום דאחרין נמדרש השו"ה מ"ס בשנת בן השמשות גזול אח המחים וכחך שפעס
אחך ארע נלמיר ונל לדי סנה. וגם רב שלום ממחא מחס"א כתב שחקנו לומר
לדוק הדין על שנת משה רבינו צלוחה שנה. וגם נהגו שלא לקטע מדרש בן שמי
חפלות משום [ו] דהכס שנת בני מדרשות בעלים ומנהג אטמיו חורה היא והא
דמשמע בשמחין שהיו אולתין סמוך לחשיכה מירר שהחילו מנעור יום והשיג לו
שנאל נמדרש השו"ה מ"ס בע"ש בן השמשות וגם מה שכתב שנת משה רבינו ע"ה
בשנת ליחא דכתיב ק מלה ועשרים שנה אכרי היום ודרשו רנחמינו (ר"ה דף יא.)
היום מלא ימי ושנתי ואחרין [נמדרש רבא פ' ר"ק] ז' ב' יום כהנ י"ג ספרי
חורה [ו] ובשנת הי"ך היה כותב ועוד מוכח בסדר עולם (פ"א) דעבר שנת נפטר
דקמי אחר הפסקה כ"כ נ"סן סנט אש העיר ונאמר יהי ביום השביעי ותפול
הכותב רבי יוסי אומר שנת היה וכו"מ נ"סן היה נמלא ר"מ נאחד בשנת ור"מ אדר
בשנת [ו] א"כ בשנת נאדר שנת ב' משה רבינו היה [ו] נעבר שנת ומה שאומרים
נדקמן על המסים שחזרו לדינם.

מנצח ע"כ ס"א"ן ז'
(15)

לכך אומר לדוק הדין נמנחה בשנת מפני שמה רבינו נפטר נמנחה בשנת וגם
הרגלו שלא ללמוד נמנחה בשנת כדאמרין [פ"ק דף כג:] נשיא שנת כל [בחין]
מדרשות בעלין ו"ג דהא כתיב גבר פטירתו של משה בן מלה ועשרים שנה אכרי
היום כדאמרין נקדושו [דף ל"ג] היום מלא ימי ושנתי א"כ משמע דביום
שנפטר כתב זה ואם היה שנת לא היה כותב ועוד דקאמר בספרי ביום שנפטר
מרע"ה כהנ י"ג ספרי חורה אחת לכל שנת ישנת ויחא שהיה מונח נארו"ן ואם
היה שנת הי"ך היה כותב ועוד מוכח מנא נהדיא בסדר ע' (נכ"ב) [נכ"א] נ"סן נא'
בשנת סינטי ירמיו ונאיתי הפקח מה משה וכו' [דכ"ב] [דכ"א] נ"סן היה נאחד
בשנת א"כ ר"מ נ"סן כמו כן היה נאחד בשנת ור"מ אדר היה בשנת מ' נאדר מה
משה א"כ על כרחך בע"ש שהוא שביעי בשנת מת [י"ן] נמדרש הל"ה קטיות דף פ'
[א] אלא נראה דלכך אומרים לדוק הדין דפרסיתא לעיל מפני שהשמות חזרין
לדין:

ק"ס מנצח ע"כ ס"א"ן ז'
(16)

מה שטיהרין לומר לדוק הדין בשנת
נמנחה פירש רב ער שלום גאון * על
שנפטר משה רבינו צלוחה שנה לפ"ק
נמנח מלפסוק נחורה משום דאמר'
חכס שנת כל בני מדרשות שביעי
בעילין וקשה דהא כתיב ק מלה
ועשרים שנה אכרי היום ודרשין * היום
מלא ימי ושנתי ואם בשנת מה א"כ
כהנ היום מנצח שנת ו"ש לתמוה
דכתב על הכתב ור"ש לא נע' למימר
דהפסוק נאמר על העתיד מדקשיא
מ"ר *:

א"ך ספ"ס ס"א"ן ז'
(17)

מ"ש משלח נ"שכ ק' האל"ה א"ך כ' נכס רבינו ע"כ ס"ה בשנת
קדש דעי' שם והשנה קולמוס כנר קדושו בשל"ה

קה"ל ס"א"ן ז'
(18)

ושבו הביא דברי
השל"ה הקדוש שמתרין קושיה הרא"ש ז"ל
פ' ערבי פסחים ס"י י"ג על האומרים
שמרע"ה מת בשנת וברי אחז"ל דבו זיוס

גן ת"ח התרגום חסות * כל דבר ויקריש משו נכחיים מתקו מחד לחכו הכרצו
 מרצת * לא לעקור כ"א לשעת * כמסמות דברי, בעלי חוב' כשנחת המאמרים הגרדים
 כמותרים * הוא ז' לאמר ויהי להעלותם נקנה חסד * וכן אמר שכל דברי סכמים קיימים *
 שבש"ס מת כפסוהו בהחלק ממנו גלס חחתון * חלא שלס העליון לא פסט עד שעת התנחה בעת
 רגון * שאר היה נחמי סילוקו ענין למדע דלא דיינא אסהלוק ש"מ ראוי היה למות בע"ש לגמרי *
 ונלמת צפ"ש כחב כל סה"ח גס הח"פ ובכותבו וימת היה מתמותת בשעת הכתיבה מסר נפשו ונקדח
 מת בהסמת הלס ככל * (גס הלס ראינו אחר רואי רהא לאודידיה לחוד היא חבל כנד קדמוס
 רבנן קמחי דקמחי עכן בחב גס הגזון הקדמון המקובל בעל הרוקח הובא דבריו בתשיבת מהרי"ל ס'
 דל"א) והלחך זה פסק י"ג מח"ב של מאמר חקור דרין * וכמה נאים הדברים למי שראה אמן
 בתקומן בנימוקו ושעמן * גס נפ"ג מח"ג הוסף שנית ידו ודרש פ"ו הסמכת חתמן מש"ש י"ג

31 אלת ג' א

אך ביהוה אל-תמרודו ואתם אל-תיראו את-עם הארץ
 כי לחמנו הם סר צלם מעליהם ויהוה אתנו אל-תיראם:

32 אלת ג' א

אבל יתכן שיקמו הפתויב למה שנודע כי
 כליל החותם לא יהיה צל לראש
 האיש אשר ימות בשנה ההיא, לקח יאמר
 קבר סר צלם מעליהם, שנגזר עליהם
 מיתה, וה' אתנו, כי הוא השוכן בקרבנו
 ועושה לנו נסים ונפלאות לעיני כל רואה,
 על כן אל תיראם:

33 אלת ג' א

והקרב"ן ו"ל פרש סר צלם מעליהם, שהוסר
 הצל מעל ראשם, ממה שידוע כי
 כליל החותם הגדול של הושענא רבה, הוא
 יום כ"ו לקריאת העולם, לא ימצא צל לראש
 מי שעתיד למות באותה שנה, וזה קאלו
 אמר קבר נגזרה עליהם מיתה. זאת פגנתו
 ואף על פי שאינו לשונו. ונראה כי זאת
 פגנת הפתויב שאמר (שם ב') עד שיפוח היום
 ונסו הצללים, יאמר כי כשהגיע הזמן שיפוח
 האדם ויצא הרוח מפיו אז יסתלק צלו ויתקרב
 לצל של השם הרשום בדי' התבות שפתויב
 בו (תהלים קכ"א) ה' צלך. ולפי זה היה יכול
 לומר ונס הצל, אבל אמר ונסו הצללים כי
 הם שנים באדם, כבואה וכבואה דכבואה.

34 אלת ג' א

מחשבת חסות
 וכל שיהי פתח נל (ג) כלמה נלוי טו"ד מה דיקור טו לו (קצונו נלמה
 באה ויש מי שסבא טעם לוקוק גום כדי שלא יחשו מליה גום כי ויניס טנס
 מניסס הפקטל טרוי רוחי טונג לביחט מניסס וולל לחקר משהחם מל:

35 אלת ג' א

ולזה נראה דאמר לא אוכל לצאת ולבוא, ודרשו
 חז"ל [שם] שנסתמו הימנו מעיינות החכמה,
 והטעם כמ"ש בעל מגלה עמוקות, כי הנשמה
 נסתלקה יום מקודם. וא"כ א"ש, בן ק"כ היום, כי
 יום ההוא שכבר נסתלקה נשמתו ונסתמו מעיינות
 חכמה, כלא יחשב.

בפרשת יתרו שאמר תא חזי בכל שית יומי רשבתא כד מטאת שעתה רצלותא דמנחה
דנא תקיפא שלטא וכל דינין מחערין אבל ביומא רשבתא כד מטא עין רצלותא דמנחה
רעוא דרעין אשתכח עתיקא קדישא גליא רצון דליה וכל דינין מתכפין ומשתכח רעואת
וחדו בכלא ובהאי רצון אסתלק משה נביאה מהימנא קדישא מעלמא בגין למנעד ולא
ברנא אסתלק וההיא שעתא ברצון דעתיקא קדישא נפקת נשמתיא ואתטמר ביה וכו' עד
כאן. אלמא ראוי היה להסתלק בחול אלא שנתעכב גמר סלוקו עד יום שבת בגין למנעד
וכו' ונבארדו בסמוך.

הסח קרא קראן אלק קראן

משה מת אוטיות פניות סבת מכאן משה רבינו כנסר בשבת:

משה רבינו נאמר אלק ען

מג. משה עבדי מת אוטיות שניות בשבת
מכאן שמה רבינו נפטר בשבת
חשב"ץ לתלמיד מהר"ם ז"ל סי' תמ"ח. ואפשר
לומר דלכך רמזו באותיות שניות שכי' הרמ"ע
ז"ל הביאו בסי' יערות דבש דף צ"ו ע"א
שנשמתו נסתלקה בע"ש וא"ש מ"ש ז"ל דביום
פסירתו כ' (י"ד) ס"ת ונפשו נסתלקה ביום
שבת ע"ש"ב ולרמזו זה נרמז שבת באותיות
שניות רמז דכבר בע"ש נסתלקה נשמתו וזאת
שנית נפשו נסתלקה בשבת:

בני יוסבר נאמר הפסקות ס' ד':

י"ט) בתשב"ץ סי' תמ"ח משה עבדי מת (אחר), ולזה כתב הרב הנ"ל שבת נרמז
[יהושע א ב] אותיות שניות
שבת, מכאן שמה רבינו נפטר בשבת, וכתב
על זה הרב הגדול חיד"א זלה"ה [סי' דבש לפי
מערכת ס מגן] דלכך הרמזו באותיות שניות הוא
על פי דברי הרמ"ע ז"ל [עשרה מאמרות מאמר
חיקור רץ ח"ב פי"ג] שתירץ קושית הרא"ש ז"ל
והאריך להוכיח דאי אפשר לומר שנפטר
בשבת רק בערב שבת (עיין ברא"ש פרק ערבי
פסחים [סי' יג]) ותירץ הרמ"ע ז"ל שנשמתו
נסתלקה בערב שבת ונפשו והטמנת גופו
הקדוש היה בשבת (הארכנו בזה במקום

תורת הצוא ס' מ' נכא

ס"ד שניה למי שסר צילו לא יחיה שנה
ובעוד שמולו מאור
שלו למעלה יחיה זה של מטה זהו ויברא
אלהים את האדם בצלמו הוא מולו למעלה
בצלם אלהים ברא"א אותו זכור מאור. אבל
כבה אור למעלה כבה אור למטה לכך כשראה
משה מולו כבה למעלה. כתב בדמעה וימת שם
משה עבד ה':
וכיום ד' של
סוכות כתיב כמשפטם לומר מה שנגזר בראש
השנה ונחתם ביום הכפורים מראה בצל
בהושענא רבה
לפי
שבחג עת המים והוצרכו בלילה שלפניו
לראות כמה קרקפתא דגברי צריכין לפרנסה
ומראין בצל ואומרים המלאכים פלוני לא
יחיה הרי אינו צריך למים ולפרנסה סר צילם
מעליהם והי' אתנו סר צלם מעליהם בנימטר

יזכות פה שלק ב' ברוס י"ו

ולזה נראה דאמר לא אוכל לצאת ולבוא, ודרשו
חז"ל [שם] שנשמתו הימנו מעיינות החכמה,
והטעם כמ"ש בעל מגלה עמוקות, כי הנשמה
נסתלקה יום מקודם. וא"כ א"ש, בן ק"כ היום, כי
יום ההוא שכבר נסתלקה נשמתו ונסתמו מעיינות
חכמה, כלא יחשב.

גין ת"ח המרביס חסומו * כלדנריו יקריס משכונמריס מתקין מחד למכויכרנרצמו
מכרעס * לא לעקור כ"ח לשעס * כחמחרות דבר, נצלי חוס' נקשוות המהמריס הנרדיס
כמחריס * כו"ז' למר ויהי להעלותם נקבה אסד * וכך אמר של דברי סכמיס קיימיס *
שכ"ש מת כפשוטו נכחמלק מתמונלס מחמתן * חללל שללס העליון לא פסע עד שעת התנחה בעת
לגן * שאי היה נמר סילוקו ענין למנעד דלל דיניס אסתלק ש מריון היה לעו"ש בע"ש לגמר *
ונלמח בע"ש כחכל סכ"ח גס הח' פונכותו וימת היה מתמוחח נשפת הכתיבה מסר נפשו ונקדח
מת כהמחיל הללס ככ"ל * (גס הללס ראינו אחר רודי' דהא לאו דדיה לחוד היא חלל כד קדמויה
רננן קמלי רקמח' ענין כחגנלס הנאון הקדמון המקובל בעל הרוקח הונא דבריו נשמינת מהר"ל ס'
ר"ל) והאריך מה שקי' י"ג מח' ב של מחמר חקור דינין * וכמה נליס הדברים למי שרצה ארוך
בתקנות בנימוקו וישען * גס נפ"ג מח' ג הוסף שנית ידו ודרש פ"ו הסמכת חקור מת' ש' י"ג

31

אך ביהוה אל-תמרדו ואתם אל-תיראו את-עם הארץ
כי לחמנו הם סר צלם מעליהם ויהוה אתנו אל-תיראם:

32

אך יתכן שי'רמו הפתוב למה שנו'דע כי
בליל החותם לא יהיה צל לראש
האיש אשר ימות בשנה ההיא, לכה יאמר
קבר סר צלם מעליהם, שנגזר עליהם
מיתה, והי' אתנו, כי הוא השוכן בקרקבנו
ועושה לנו נסים ונפלאות לעיני כל רואה,
על כן אל תיראם:

33

והרמב"ם ז"ל פרש סר צלם מעליהם, שהוסר
הצל מעל ראשם, ממה שי'דוע כי
בליל החותם הגדול של הושענא רבה, הוא
יום כ"ו לכריאת העולם, לא ימצא צל לראש
מי שעתידי למות באותה שנה, וזה כאלו
אמר קבר נגזרה עליהם מיתה. זאת פונתו
ואף על פי שאינו לשונו, ונראה כי זאת
פונת הפתוב שאמר (שם ב') עד שיפוח היום
ונסו העללים, יאמר כי קשהגיע הזמן שיפוח
האדם ויצא הרוח מפיו אז יסתלק צלו ויתקרב
לצל של השם הרשום בד' התבות שקתוב
בו (תהלים קכ"א) ה' צלך. ולפי זה היה יכול
לומר ונס הצל, אך לא אמר ונסו העללים כי
הם שנים באדם, כבואה וכבואה דקבואה.

כח"ו ס' מ' נכא

כח"ו ס' מ' נכא
כח"ו ס' מ' נכא
כח"ו ס' מ' נכא

35

שבוודר מיכח שמה רבינו ע"ה נסתלק בשבת זכ"ו נמצא בתשובות הגאונים. אמנם
אנא דאמר "כרבי ינאי במדרש רבה יוכתנא וסדר עולם זכרו הרא"ש בפרק ערבי פסחים
דמהתם מוכח שהיה בערב שבת. ויש לי ללמוד שאין הוזהר חלק שהרי אמר בפרשת
תרומה כי במנחת שבת בי מדרשא דמשה אתבטל ולא יצוק לומר כן במי שידו
עסקניות באותה שעה להוסיף ח' פסוקים בספר התורה וזה לא היה חלל בשבת דלכא
למימר ככהא גוונא כמתים חפשי הא מאי אית לן למימר שבערב שבת היה סתב
ומתמותת כמו שנוכיר בסמוך ולא נסתלק לגמרי עד יום שבת שעת המנחה וירש סמך לזה